

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X.

BROJ 22.

Šibenik, 28. svibnja 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRACAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Nevidljivi Vođa

Apostoli su bili prvi biskupi, prvi vođe mlade i poletne Kristove Crkve. Krist je tako odredio, kad je, na očigled svojih najodanijih, uzašao u carstvo duhova. Još prije uzlaska na nebo, odabrao ih je i povjerio im tu važnu zadaću, ali tek kad je uzašao, počeo je izvršivati. I otađa Crkvu vođe vidljivi poglavari, koji se radaju u umiru kao i svi ljudi.

Bilo je u povijesti Crkve gorljivih, svetih i genijalnih voditelja, koji su stvarali vjekovna djela i uspomena na njih je sve do danas živa i svježa. No bilo je i dosta pogrešaka: nehotimičnih, iz dobre nakane, ali i hotimičnih. I ko zna, što bi danas bilo od Crkve, te divne Kristove Zaručnice, da nije, osim vidljivih poglavara, smrtnih vođa, imala i jednoga Nevidljivog i Besmrtnog.

Ali On, veliki, sveti Duh uvijek živi u Crkvi i vodi je. Vodi je onim istim putem koji joj, odmah u početku, označi njezin Osnivač.

Koliko je bilo samo krivovjerja! Sve se nijekalo i sve se rušilo. Nema kršćanske istine, koja nije, u dugoj crkvenoj povijesti, bila napadana i izvršana. Ustajali su protj Bogu, protj Kristu, Djevici Mariji i Crkvi. I sva ta krivovjerja porodiše se u glavama onih koji su bili određeni, da budu so zemlje, grad na gori i svijetlo u tami! Koji su bili u Crkvi učitelji, propovjednici, poglavari i vođe!

— Mi smo sve pokušali, da Crkvu uništimo, da je pokopamo u zapečeni grob, ali nam trud ostade uzaludan! — Ta izjava jednog odličnog crkvenog predstavnika sadržaje u sebi gorku, ali i radosnu istinu o Crkvi — koja je uvijek bila ranjavana, ali nikad usmrćena, uvijek obarana, ali nikad oborena, uvijek osramoćivana, ali nikad osramoćena.

A zašto nije, uza sva nastojanja, nikad bila usmrćena, oborena, ni osramoćena! — Nad njom je bdio i vodio ju je živi i jaki sveti Duh!

Što će Arije, i Nestorij, i Focij, i Lufer, i Henrik, i Döllinger proti sili i ognju Duha Svetoga! — Svi su oni mogli zavesti pojedine skupine, ali ne mogoše zavesti, ni upropastiti Crkvu.

Kad bi moral i kršćanski život bio podržavan samo od ljudskog elementa u Crkvi, onda bi nam mnoge pojave bile zagonetne, neprotumačive. Jer nisu rijetki slučajevi, da i tamo gdje su ljudi slabiji i nedostojni, čudoređe je čisto i kršćanski život je u cvatu. A ipak znamo, da učenici pišu, kako ih učitelj učil!

Sve nam to postaje jasno, ako

Proglas Pripravnog Odbora za naš

Euharistijski kongres u Primoštenu (dne 23, 24 i 25 lipnja 1939)

Posvuda Boga! Posvuda Krista! — To je povik nas vjernih katolika, koji živimo u sudbonosnim danima besposlenosti, socijalne nepravde, narodnih i međunarodnih sukoba, bijede, plača i krvi.

Hoćemo da Krist vlada nad nama! I to ne Krist-čovjek, koji je nekoć, u davnoj davni, živio i umro na križu; ne Krist — veliki socijalni reformator i mudrac, kojemu se dive pokoljenja, pa i najveći geniji među njima, nego Krist Bogočovjek, koji i danas živi među nama u tihim svetohraništima naših crkava, pod prilikama bijeloga pšeničnog Kruha.

»Rado bismo vidjeli Isusa! (Lv. 12, 21) — tu želju su, nekoć u Jeruzalemu, izrazili pogani apostolu Filipu. Velika i divna želja! — A zar ne bismo i mi rado vidjeli Isusa! Želja je to nas svijui. I, eto, toj želji nam udovoljavaju euharistijski kongresi. Na euharistijskim kongresima možemo se do mile volje nagledati Krista. Tada On, Utamničnik ljubavi, izlazi iz tišine svoga svetohraništa i pokazuje nam se u veličanstvenoj viziji: okružen tisućama poklonika, kadom tamjana, zelenilom naših gora, cvijećem iz vrtova, šarenilom sagova, glasnom molitvom, pjesmom i zvukovima mnogih glazbi.

Potrebno je Krista iznijeti na javu, pronijeti kroz ulice, da Mu se svi poklone, da Ga svi priznaju svojim Kraljem i svojim Bogom. On je došao među nas, da vlada nad nama.

Uz križarski »Socijalni dan«

„Tesarov sin“ radniku

Svi smo danas potrebni i željni iskrene ljubavi i tople nježnosti. Na vjetrovi pretvaranja, laži i zlobe smrzavaju se djeca i roditelji, supruzi i prijatelji. Zašto se porodila neugasiva žed kod čitavoga čovječanstva za iskrenom Ljubavi i neprevrtljivom Istinom, Ipak je najjača i najopravdanija ta žed kod radničkoga staleža. Promatrajte ono biće, ocrnjena i uvela

vjerujemo u Nevidljivoga Vođu Crkve, koji je, nekoć, u obliku vatrenih jezika, sašao na apostole i osposobio ih za propovijedanje nepogrešive nauke i za život po vjeri.

Što je s našim hrvatskim narodom! Kakve su vjerske prilike kod njega! — Ko je naučan stvarno, bez uveličavanja i umišljanja, računati i vagati, taj ne može biti zadovoljan; lice mu ne može cvasti od zadovoljstva, ni srce igrati od radosti, kad pozna sve okolnosti u kojima živimo i sve brane koje nam priječe napredak. A, što je najgore, te brane nam ne podmeću samo neprijateljske čete,

Da vlada uvijek i posvuda! Jučer, danas i sutra! U crkvi, u kući i na ulici! Zato dođite na zadnji dan kongresa, u nedjelju 25. VI. — u Primošten, da Mu se zajednički poklonimo, da Mu se skupno zavjerimo, da Mu složno zapjevamo.

Dođite u kršćanski, katolički Primošten, koji je podno Šibenika, sav uronio u naše plavo i drago more, kao što će, nadamo se, i naše duše, onih dana, uroniti u beskrajno euharistijsko more Kristove ljubavi.

Zove vas ljubavl! Dočekaćemo vas s ljubavlju! Zato i vi dođite iz ljubavi!

PROGRAM:

23 VI: Do podne krizma u župskoj crkvi. Popodne priodna priredba u Katoličkom Domu.

24 VI: U 6 s. uvečer otvor kongresa u župskoj crkvi; u 8.30 sati procesija na lađama — po moru sa slikom Gospe od Loreta, zatim noćno klanjanje u crkvi, a u 12 sati noći pontifikalna ponoćka.

25 VI: Glavni dan kongresa. U 5 s. budnica selom; u 6.30 s. pričest katoličke omladine i ostalih vjernika; u 8 s. doček gostiju; u 9 s. pontifikalna sv. Misa na »Rudini« — Poslije sv. Mise javno zborovanje. — Popodne u 3 s. staleška zborovanja, posebno za muževe, žene, mladiće i djevojke; u 4 s. teoforična procesija, posveta, blagoslov i završni govor. U 8.30 s. uvečer ispraćaj gostiju.

Pripravni Odbor

lica, kako bez odmora prebacuje ugljen iz vagona u dizalicu, da mu pri svakom zamahu lopatica zaškripi, a dah zastane. Prebija se i muči da ogrije mnoge, dok se sam smrzava pod podrtinama svojeg odijela. Nema za njega razumijevanja i priznanja. Tek će malobrojni, dok se griju ugljenom koji je on dovezao, priznati i naplatiti mu trud. Oni, pak, kojima je

već ih svoji postavljaju svojima!

Mnogi se smučuju i napuštaju borbu. Ali kad ne bismo vjerovali u moć i silu Svetoga Duha, svi bismo odložili oružje i sklonili se u koju sjenu ispod stabla, da tamo mirno počivamo i spavamo.

Ovako moramo ustrajati u borbi proti tuđima, ali i proti svojima. Duh Sveti je duh vatre i borbe, a mi smo Ga primili, sa svim sedmerim darovima, u Sakramentu sv. Potvrde. Odlučili smo se, kao vojnici, za Njega, pa zato Mu ostanimo vjerni do zadnjega daha. Ako u borbi poginemo, poginimo časno, svijesni, da smo se trud-

njegova snaga trebala da uveličaju svoj kapital, ne će ni pomisliti da je i on vrijedan života, dostojna čovjeka. Za njih je radnik samo jedna poluga mašine (pojedina kapitaliste ili kapitalističke države) koja slaže novčanice u neispunjiv im džep. Pa kao što željezna poluga treba ulja da se lakše obrće, i radnik — za te sebične i tvrde duše — potreban je samo najnužnije korice: toliko da živi i za njih radi. Više mu ne pristaje, jer ga smatraju samo živom stvarju, materijom, polugom.

Kad sve to uočimo i proživimo, mora nam biti jasan sveopći krik napuštenoga i pritisnutoga radništva, krik za priznanjem i pravdom. I ne znam koliko bio za osudu način njihovoga zahtjeva, ali je opravdana pobuda: njega vodi težnja da ga se prizna i postupa s njim kao s čovjekom.

I u toj tmnici i urliku, kada radnik traži svoja prava, a niko mu ih ne priznaje — jer na priznanje njega kao čovjeka, ni kapitalisti, ni komunisti, postaje nam sada jasan, bliz i drag lik »tesarova sina«, koji se rodio, napušten i protjeran od ljudi, u staji među životinjama i oštro zaplakao radi studeni i zapuštenosti. Gledamo Ga kako u siromašnoj kući Josipa radnika pomaže tesati, dupsti, piliti i mjesti, a Svojoj majci oko kuće napaja živinče, odvažna gnoj i donosi vodu te obavlja sve poslove koje nam svagdašnji život nameće. Krist je šegrt, pomoćnik, radnik kod počima radnika Josipa, On — utjelovljeni Bog — od jutra do mraka vrši sve poslove koje i svaki najpriprostiji radnik.

Do tada je rad preziran, a i danas ga se prezire i izbjegava. Bog se utjelovio i, obavljajući svakidašnje poslove, uzvisio je rad do životne dužnosti, mislje, koju treba s veseljem obavljati. (A sv. Pavao veli u II. posl. Solunjanima: »Ako netko ne će da radi, neka niži ne jede«). Uzveličao je rad, ali i radnika, jer i on je čovjek, a Isus Krist proglašuje sve ljude ravnopravnom braćom i sinovima istog Oca. Njihova vrijednost nije u materijalnom bogatstvu, visokom položaju i plemićkoj krvi, već u duševnim vrlinama, koje može steći i posjedovati svaki pojedinac. Zato više nije rob živa stvar i radnik ne smije, biti poluga kapitalističke mašine, već je

li, borili i junački poginuli za Božju stvar.

Sveti Duh će nas krijeptiti. On je ojunao apostole, snažio mučenike, čuvao djevice. On je sigurno vodio sve koji su se stavili pod Njegovo vodstvo. Zar će samo nas zapustiti! — Neće, jer On uvijek živi i kraljuje u sili i vjernosti.

Sveti Duh je vrhovni, nevidljivi Vođa Božje Crkve, i zato, iako se bojimo, ne očajavamo. A On neka prosvijetli sve nas — nadređene i podređene, učitelje i učenike, gospodare i sluge.

Ig.

on ličnost, čovjek, duh i tijelo, i zato mu pripada kruh, sloboda i mir da može lakše postići posljednju svrhu: vječni spas. I ne u ime sile, koja prolazi i ima dva kraja, već u ime vječnoga Boga radnik ima pravo, da traži, a ostali imaju dužnost, da mu priznaju, poštuju i dolično naplate rad koji mu je zemaljsko sredstvo za vječnu svrhu. Ko mu to pravo oduzimalje, pa se njegovim radom obogaćuje, a njemu oteščava duhovni razvitak, taj će teže ći u kraljevstvo nebesko, negoli će deva proći kroz uho od igle.

Da Isus Krist donosi Istinu, a ne laž, omošanu u lijepe riječi »zemaljskog rajak«, i Ljubav za sve potlačene i proganjene, dokazuje mukotrpnim životom i završetkom, kad Ga od učenih i bogatih zavedena masa razapinje na križ.

I danas kada su prezreli radnika i izrabljuju njegov rad, kada se zna i sam radnik, zaboravljajući dušu i vječni cilj, sniziti do materije i životinje, kao iz betlehemske štalice, čiji su zidovi hrpavi, a pod ogniojem, čuje se iz Svetohraništa zajedno s plačem i glas koji radnikovom radu daje viši smisao, životu duhovnu veličinu, a ostalima zapovjed da ga priznaju čovjekom i dadu mu plaću, slobodu i mir, da bi se što lakše brinuo za spas duše.

»Tesarov sin«, Krist radnik, današnjim potlačanim radnicima nudi vječni spas i uvjete za sretan život, žrtvuje se i ljubi ih, dok ih bogati i učeni — kao pred dvije hiljade godina — zavađaju da Ga progone i raspu.

— Druže, koga ćeš slušati i slijediti...?!

Zvonimir Malčić

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 28. V.: Duhovi. Poslije Uskrsa prvi i najveći blagdan. Danas sv. Crkva slavi svoj rodendan, jer je na Duhove na Petrovu propovijed prihvatilo kršćanstvo do 3 hiljade ljudi. — Sv. German, biskup i priznavalac. Rodio se g. 496. Bio je biskup u Parizu. Bog ga je za života bio obdario proročanskim duhom i darom čudovanja.

Ponedjeljak, 29. V.: Duhovski ponedjeljak. Nije zapovjedni blagdan. — Sv. Teodosija, mučenica. Bila je majka sv. Prokopija. Zajedno s drugih 12 uglednih gospođa pretrpjela je mučeničku smrt.

Utorak, 30. V.: Duhovski utorak. — Sv. Felicij, Papa i mučenik. Nakon što je blizu 3 godine upravljao sv. Crkvom za vladanja cara Aurelija podnio je mučeničku smrt.

Srijeda, 31. V.: Kvatre. Danas je strogi post i nemrs. — Sv. Anđelka Merici. Rodila se g. 1470. Osnovala je red sestara, kojemu je dala svrhu: odgajanje djevojačica. Svoj red stavila je pod zaštitu sv. Uršule. Umrila je g. 1540.

Četvrtak, 1. VI.: Sv. Pamfilij, svećenik i mučenik. Rodio se u gradu Beirutu u Siriji od bogatih i uglednih roditelja. Bio je veoma učen čovjek, pa je osnovao zavod, u kojemu se poučavalo kršćansko bogoslovlje. Zajedno s nekoliko drugova podnio je mučeničku smrt za Maksiminova progonstva.

Petak, 2. VI.: Kvatre. Post i nemrs. — Sv. Marcellin, Petar i Erasmo, mučenici. Sva trojica radije izgihoše negoli se Krista svoga odrekoh.

Subota, 3. VI.: Kvatre. Post i nemrs. — Sv. Pavla, djevica i mučenica. Budući je u Carigradu sakupljala krv mučenika, bila je najprije kruto išibana, a zatim joj otkrila glavu.

NEDJELJA DUHOVA

CITANJE DJELA APOSTOSKIH (2, 1—11). — Pošto se navršio pedeset dana, bijahu svi učenici zajedno na istom mjestu. I najedamput nastade šum s neba, kao da puše silan vjetar, i napuni svu kuću gdje su sjedili. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao od vatre i stade na svakoga od njih, i napuniše se svi Duha Svetoga, i stadoše govoriti raznim jezicima, kako im Duh Sveti davaše da govore. A u Jeruzalemu su (tada) stanovali Židovi, ljudi pobožni od svakoga naroda, koji je pod nebom. A kad nastade ovaj glas, skupi se mnoštvo ljudi i smete se, jer je svaki od njih slušao gdje oni govore njegovim jezikom. Svi se stanu diviti i čuditi govoreći: Nijesu li svi ovi koji govore, Galilejci, pa kako im čujemo svaki svoj jezik u kom smo se rodili? Parčani i Medani, i Elamljani i stanovnici iz Mezopotamije, iz Judeje i Kapadocije, iz Ponta i Azije, iz Frigije i Pamfilije, iz Egipta i krajeva Libijskih, što su oko Cirenje, i pridolice Rimljani, također i Židovi i požidovljeni, Krečani i Arapi; čujemo ih gdje našim jezicima govore o veličanstvu Božjem.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Ivanu (14, 13—31). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Ko ljubi mene, riječ će moju opsluživati, i Otac će moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći, i kod njega ćemo se nastaniti. Ko ne ljubi mene, riječi moje ne opslužuje. A riječ koju ste čuli, nije moja, nego Onoga koji me je poslao. A Utješitelj Duh Sveti, koga će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve što god sam vam rekao. Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam, ne dajem vam ja kao što svijet daje. Neka se ne smuti srce vaše, i neka se ne plaši. Čuli ste da sam vam ja rekao: Idem i doći ću k vama. Da me ljubite, uistinu biste se radovali što idem k Ocu, jer je Otac veći od mene. I sad sam vam kazao, prije nego li se dogodi, da vjerujete kad se dogodi. Već ne ću mnogo govoriti s vama, jer dolazi poglavica ovoga svijeta, ali na meni nema ništa. Nego da pozna svijet, da vam pošalje Utješitelja, koga će Otac zapovijed, onako činim.

DUH SVETI

Povijesni događaj: »I pokazaše im se (apostolima) razdijeljeni jezici kao od vatre, i stade na svakoga od njih, i napuniše se svi Duha Svetoga« (Poslanica).

Djelovanje Duha Svetoga na apostole: »A Utješitelj Duh Sveti, koga će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu i napomenut će vam sve što god sam vam rekao« (Evanđelje).

Duhovi su, po riječima sv. Otaca, kao posveta svih Otajstava, kruna zgrade našega spasa. Oživotvorenje su svih velikih božanskih obećanja, kako doznajemo od samog Isusa, koji je kazao apostolima: Ostanite u Jeruzalemu povučeni u molitvi, dok ne dočekate, da vam se ispune obećanja: silazak kreposti s visine, Duha Svetoga sa svim njegovim darovima.

Smrt Isusova, slavno uskrnuće i njegovo uzašašće, zaista, još ne označuju zadnju svrhu njegova djela, koje je djelo našega spasa. To su kao

sredstva, da nam osiguraju vrhovno dobro, »dar Boga svevišnjega«, početni posjed Boga. Isus svojim mukom i smrću oslobađa nas od grijeha, čisti nas, vraća nam život milosti te opet uvodi Boga u posjed naše duše, šaljući nam iz neba Duha Svetoga, da ostane u nama on, »slatki gost« duše, kao sigurno jamstvo i već početni posjed nebeske slave, za koju nas sprema kao naš, kako kaže sv. Pavao, ljubezni odgojitelj. On dovršava ono, što je Isus započeo, čisti nas, posvećuje nas, izgrađuje nas, kako se radi s dragocjenim kamenjem, poučava nas, kako to dolikuje građanima neba, i ulijeva u nas, posinovljenu djecu nebeskog Oca, mladu braću Jedinorodenoga, plemenite osjećaje, da nas učini dostojnima te se jednoga dana prikažemo u kući našega nebeskog Oca.

Duhovi traju. Otajstvo ovoga blagdana izvršuje se još i dandanas i trajat će do konca vijekova. Ako zblija pazimo na liturgiju ovih dana, nazivamo, ako se spominju i slave prvi Duhovi, to jest silazak Duha Svetoga na sakupljene u blagovaonici, da Crkva ispodobno umožava i svoje molitve, da se neprestano obnavlja veliko otajstvo ljubavi te da još sidi i dođe u nas Duh Sveti, da posveti duše i učini ih dostojnima nebeske slave.

Evo molitva ovih dana, koje bismo morali uvijek ponavljati u svojim pobožnim vježbama:

»Bože... dai, da u istom Duhu što je pravo mislimo i Njegovoj se utjehi vazda radujemo« (Početna molitva).

»Dodi, Duše presveti, sa neba nas posjeti zrakom svoje milosti« (Posljednica).

»Gospodine... naša srca očisti rasvijetljenjem Duha Svetoga« (Prkazna molitva).

»O dodi, Stvorče, Duše Sveti, pohodi duše vjernika, poteci višnjom milosti u grudi, što stvori ih« (Himan).

Uistinu bez djelovanja Duha Svetoga mi ne možemo ishoditi nebesku milost, koju nam je zaslužio Isus Krist. Milost Božja razlijeva se u naša srca djelovanjem Duha Svetoga, koji nam se dariva. (Sv. Pavao).

ISPOVJEDNIKOVA TAJNA, vebni katol. film. Na Duhovske blagdane prikazivat će se u kinu »Tesla« filmsko remek djelo »Ispovjednika tajna«. U tom se prekrasnom filmu sa životnom uvjerljivošću nižu slike uzvišenoga svećeničkog zvanja, ali i njegovih nepojmljivih poteškoća. Plemeniti župnik Montmoulin uz žrtvu života neće odati tajnu sv. ispovijedi. Ubica Laser, gonjen grižnjom savjesti, priznaje svoj zločin i oslobađa župnika, koji sav sretan triumfira među svojim standom. Ovaj film, pun životne snage, dramske napetosti, uvjerljivosti, umjetničkih i moralnih vrijednosti, bio je prikazivan prošle godine u Budimpešti prilikom svjetskog euharistijskog kongresa. U Budimpešti, kao i po cijelom kat. svijetu ovaj je film doživio najveći uspjeh. Za otkolicu film će se prikazivati u ponedjeljak ujutro u 9 i 10.30 s.

KVATRE. U srijedu 31. V., petak, 2. VI. i subotu 3. VI. Jesu t. zv. ljetne kvatre. Sva tri dana je strogi post i nemrs. Preporučuje se vjernicima, da prikažu ovaj post za naše ovogodišnje mladomislneke.

Iz naših krajeva

† FRA VENCESLAV BILUSIĆ. 21. t. m. je u Sinju umro mp. fra Venceslav Bilušić, u 67 godini života. I toga dana je — kao i svih drugih — ustao u 2 sata ujutro u crkvi molio do 4.30 s. Tada je očitao sv. Misu. Poslije Mise uzeo je iz svetohraništa Svetu Hostiju, da pričesti jednoga bolesnika. Dok je još bio na oltaru, udarila ga je kap, i pao je onesviješten. Kasnije je došao k svijesti, ali udarcu nije odolio, već je popodne sveto preminuo. Dobri pokojnik rodom je iz Promine kod Knina. Sve škole svršio je na učilištima svoje franjevačke provincije. Skoro cijeli život proveo je kao profesor i odgojitelj na franjevačkoj gimnaziji u Sinju. Samo 3 godine bio je učiteljem novaka na Visovcu i 3 godine gvardijanom u našem Šibeniku. Odlikovao se vanrednom i rijetkom svetošću i revnošću, tako da ga sva cetinjska krajina i poznaje pod imenom »sveti fratar«. Svakoga jutra, i po najvećoj studeni, ustajao je u 2 s., pak bi dugo molio. Sav ostali dan provodio je u školi, ispovijedaonici i u molitvi. Za odmor nije znao. Iz kuće je izlazio samo za potrebu, da posjeti bolesnika. Mnogo je revnovao za duše te svoju svetost nastojao je da prenese i na druge. 22. t. m. priredeno mu je u Sinju veličanstven sprovod, a u Šibeniku 24. t. m. u crkvi sv. Lovre svečane zadušnice. Vječni mu pokoj, a rodbini i njegovoj braći redovnicima naše iskreno saučesće!

VRLO TOČNE OPASKE. Zagrebački »Hrv. Dnevnik« od 19. t. m. piše: Današnji »Seljački Dom« donosi ova vrlo točna opažanja: »Godine 1938., kad je hrvatski narod plebiscitarno dao povjerenje svome vodi dru Vladku Mačku, postalo je hrvatsko pitanje od velike važnosti za opstanak ove države. Na tom pitanju otišao je s vlasti Milan Stojadinović, a došao je na vlast Dragiša Cvetković, da to pitanje riješi. Započeli su razgovori između predsjednika i vođe hrvatskog naroda dra Vladka Mačka i predsjednika vlade Dragiše Cvetkovića. Razgovori su i završeni. Ovaj put pokazalo se, da Hrvati znaju, što hoće i na koji način treba riješiti hrvatsko pitanje. Mislimo, da sad na drugoj strani ne će više govoriti da ne znadu, što Hrvati hoće. Dok se razgovaralo, nastojali su mnogi baciti zabunu u složne redove hrvatskog seljačkog naroda napadajući vodstvo hrvatske narodne borbe, da želi napraviti izdaju nad hrvatskim narodom. Drugi su opet mislili: Sad je vrijeme da se ušćari nešto, pa su na svakom koraku odavali priznanje predsjedniku dru Vladku Mačku i na taj način htjeli se uvući u naše redove. Hrvatski seljački narod danas je politički potpuno zreo i zna što mu je raditi, a pogotovo, da ga njegov vođa dr Vladko Maček ne će iznevjeriti. Poslije razgovora sastalo se je Hrvatsko Narodno Zastupstvo na zasjedanje i 8. svibnja o. g. dalo puno ovlaštenje predsjedniku dru Vladku Mačku, da i dalje vodi borbu do konačne pobjede pravde hrvatske stvarari. Hrvatski je narod o tim vijecanjima potpuno obaviješten preko svojih narodnih zastupnika i organizacija HSS.«

NOVE OPĆINSKE IZBORE prema vladina JRZ.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinio je don Ante Radić Din 10, da počasti uspomenu pk. Gašpe Luketa (Primo-

Na pragu života

(Crkveni govor kateheze vlč. don A. Letinića maturantima u katedrali sv. Jakova 15. svibnja 1939.)

Svečan je ovo čas, dragi maturanti, kada se jutros nalazite pod svodovima ove zaista veličanstvene katedrale kao generacija naše realne gimnazije u ovome gradu, da s Božjom pomoću završite svoje srednjoškolske nauke.

Kada jutros nehotе bacim svoj pogled na ovu rijetku umotvorinu kršćanskoga genija, moja nemirna misao rado hrlj pod lihe svodove ove bazilike, pod kojima boravi kraljevsko prijestolje Vječne Ljubavi i Nebeskoga Mira.

Ali tada spustim svoj pogled dolje, još jednom vuče me želja, da vas sve milo i očinski pogledam, vas, našu nadobudnu omladinu, željnu života, rada, osjećanja, punu mladenačkih snova i velikih životnih poteza, na koje vas pufove rada i pothvata oduševljavaju mladenačke godine vašega života.

Da vas sada bratski upitam, što jutros tražite

pod svodovima ove katedrale, posvećene jednom od dvanaestorice prvaka vjere naše?

Oh, znam dobro, što vi jutros ovdje želite i koga tražite! Vi jutros tražite Onoga, koji ima da riječi vječnoga života. Onoga, koji je pripremio i razastro stolove svoje nebeske gozbe za ljudske sinove i kćeri i povjerio ih svojoj Crkvi kao zaklad vječne ljubavi, da ona oko njih okuplja generacije svijeta već punih 20 stoljeća. On, pozivajući vas jutros k ovom nebeskom stolu, progovara vam preko službenika svoga riječi svetoga pjesnika: »Eto sinova tvojih kao maslinove grančice, okupljenih oko stola tvojega: »Filii tui sicut novellae olivarum in circuitu mensae tuae« (Ps. 127, 3).

Euharistijski stolovi Crkve Hristove nijesu drugo nego stolovi njezinog božanskog Zaručnika i Utemeljitelja — Hrista, a vi ste, dragi učenici i učenice, sinovi i kćeri Njegove, koje vas On preporuča u svetoj milosti i hrani svojim Tijelom i svojom Krvi.

Ova dvostruka istina, dragi maturanti, kao sinova i kćeri i Hrista i Crkve Njegove, sjaje jutros na vašim čelima preko vaše svete vjere, koja vas čitave obuzimlje i osvaja.

Na vašim mladenačkim licima blista život vjere i primjer otaca vaših, onih vitezova kršćanstva u povijesti naroda svijeta; na vašem čelu odražuje se žar velikih modernih apostola katolicizma: Clodela, Jörgensena, Ferrinija, Klausenera, Gonzalesa-a, Flores-a, kao i naše gore lišća, duboko religioznih sekularaca, blage uspomene Dr Eckerta, Dr Rogulje i Dr Merza.

Ta divno li je svijetlo vjere naše, koje vas je ovdje okupilo!

To je onaj gorući stup, koji nas vodi kroz pustare i staze života!

To je ono svijetlo, koje nam je u zoru našega života zapallla i pružila u naše ruke Hristova Crkva, da to svijetlo vjere sačuvamo od svih vjetrova i oluja, da nam u strampulicama života rasvijetljuje korake naše; da nam bude stalna utjeha i utošlje u svim radostima i žalostima žiça našega, sve do onoga posljednjeg dana, kada će se ovo vebno svijetlo vjere Hristove preobraziti u žar i sjaj Nebeskog Sunca — samoga Hrista Gospodina — koji će okruniti duše naše neugasivom svjetlošću života vječnoga.

Da nijesu možda ove goruće svijeće, ovo

Širom svijeta

PALESTINSKO PITANJE. Ni Arapi ni Židovi nijesu zadovoljni novim engleskim prijedlogom u t. zv. »Bijeloj knjizi«. Arapi su razočarani u pogledu prelaznoga razdoblja od 10 godina, jer da za 10 godina Palestina ne će biti ono, što žele Arapi. Židovi pak smatraju sve odluke beznačnim i kao predaju arapskom terorizmu, jer da se Palestina na ovaj način predaje u ruke arapskoj većini te se židovski narod ostavlja na milost i nemilost ovoj većini. Zato su opet počeli neredi po svojoj Palestini. Židovi ih izazivlju po gradovima, a Arapi po selima. U Tel Avivu Židovi su zapalili vladinu zgradu. Zapaljena je i zgrada ureda za useljavanje u Jeruzalemu.

NOVI MUSSOLINIJEV GOVOR. Mussolini je 20. t. mj. u svom govoru u Cuneu, na francuskoj granici, upozorio Pariz, da se na ovom odsjeku utvrđene granice mora reći, da Italija i Njemačka žele mir, ali i da su i priprave ući u borbu. Kad je spomenuo, da Italija i Njemačka mogu istodobno baciti u borbu 15 milijuna boraca, mnoštvo je klicalo: »Idemo na Pariz! Pođimo u Nizzu! Pođimo pod Savoju!« U svom govoru još je, među ostalim, kazao: »Piemont je 100% fašistički. To treba reći jednom zauvijek, da bi se poništile izvjesne smiješne iluzije. Piemont je jak, snažan i radin. Piemont se nalazi na istoj liniji kao i politika osovine. Prošlog tjedna ja sam u Torinu izjavio, da je između Italije i Njemačke sklopljen pakt o savezu. Taj pakt bit će potpisan u ponedjeljak. Na taj način bit će sastavljen blok od 150 milijuna ljudi, kojemu ništa ne može naškoditi. Ovaj blok i po broju ljudi i po svom naoružanju hoće mir. Govorio sam u Torinu jasno i ove moje riječi mogu se i danas smatrati kao moja poslanica. Ja ću sada šutiti. Ali, ako bude potrebno, narodi će govoriti.« — Ovim povodom »Popolo d' Italia« piše: »Zašto je Mussolini ostavio konservativnoj i reakcionarnoj demokraciji odgovornost za sve, što se može dogoditi, jer talijansko-njemački blok hoće mir, postiziv putem pregovora, ali ako demokracije to onemogućuje, ovaj blok spreman je mir nametnuti oružjem.«

NJEMAČKO-TALIJANSKI VOJNIČKI I POLITIČKI UGOVOR o savezu potpisan je u Berlinu 22. t. mj. Pakt predviđa dalekosežnu suradnju Reicha i Italije u miru i ratu. Trajanje pakta utvrđeno je na 10 godina. — Drži se, da će i Japan u najkraće vrijeme pristupiti njemačko-talijanskom vojnom savezu.

PRED ZAKLJUČENJEM ENGLJSKO-SOVJETSKOG SPORAZUMA. Svi engleski listovi raspravljaju o zaključenju englesko-sovjetskog saveza te se pozivaju na izjavu francuskog ministra vanjskih poslova Bonnet'a u Ženevi, da će pregovori između engleskog ministra vanjskih poslova i sovjetskog poklisara uroditi uspjehom. I ženevski dopisnici velikih listova smatraju, da će stvarno doći do sporazuma Velike Britanije i Rusije. Sovjetski komesar za vanjske poslove Molotov pozvan je u London.

NJEMAČKA VOJSKA U SLOVAČKOJ. Veliki dio slovačke posade iz Bratislave premješten je zajedno s uređajem vojarna u unutrašnjost Slovačke, dok se u prazne vojarnice useljavaju njemačke čete. Njemačke čete putuju također i prema sjeveru, gdje se zadržavaju na položaju oko Trenčina i Žiline.

Hrvatski biskupi svom Hrvatskom narodu prigodom 1300 godišnjice njegovih prvih veza sa Sv. Stolicom

(Nastavak 2.)

Sv. Petar zaštitnik Hrvatskog naroda, Hrvatski narod odan sv. Petru i njegovim nasljednicima, to se ponavlja u historiji Hrvatskog naroda od stoljeća do stoljeća, sve do danas. Dogodio se, neznam što, u prilikama bilo kojim, Hrvati ostaju čvrsto i nepokolebljivo uz nasljednike sv. Petra, u njima gledaju i od njih očekuju pomoć i spas.

Kad je Focije g. 863 kušao od Petrove Stolice odcijepiti Istok te su ga u tom pokušaju slijedili dalmatinski gradovi sa svojim svećenstvom, jer su politički bili pod Bizantom, Hrvati nijesu pošli za njihovim primjerom, nego su ostavili svoje dotadnja biskupije i sebi izabrali novoga hrvatskoga biskupa sa sjelom u Ninu. Hrvati ostaju vjerni sv. Petru i Papi sv. Nikoli I (858—867). Voda svega bio je knez Domagoj (864—879). Pismo, što ga je Ivan VIII (872—882) upratio knezu Sedeslavu g. 879, dokazuje, da su u Rimu dobro znali, da je Hrvatski narod dvjesto godina prije izabrao sebi sv. Petra za zaštitnika, jer Papa nazivlje svete Apostole Petra i Pavla zaštitnicima Hrvata. Isti se Papa rađuje, kad može iz pisma kneza Branimira (879—892) u istoj g. 879 razabrati veliku privrženost, što je taj knez goji prema Crkvi svetih Apostola Petra i Pavla i prema njemu. To ističe u odgovoru, što mu ga je poslao, i ponovo u pismu, što ga je upratio Teodoziju, biskupu Hrvata u Ninu. »Budite vjerni Bogu i sv. Petru do smrti«, pozivlje Papa u tome pismu Hrvate, »i primit' ćete krunu života, što ju je Bog obećao onima, koji ga ljube«. Na Spasovo dne 21 svibnja g. 879 taj je Papa na grobu sv. Petra prikazao Bogu sv. Misu za Hrvate, te s ovog mjesta i ovom prigodom blagoslovio Branimira, Hrvatski narod i njegovu domovinu. »Vjerni Bogu i sv. Petru do smrti« — to je bila lozinka Hrvatskog naroda sve tamo od njegova pokrštenja. Nije prošlo ni 50 godina, i Papa Ivan X (914—928) ponovo je odlikovao Hrvatski narod, kada je g. 925 okrunio Tomislava za Kralja, dok je u

isto vrijeme Hrvate nazvao »najodličnijim sinovima svete Rimske Crkve«. Vjerno se je Tomislav (910—928) držao starog ugovora sa sv. Petrom. Njegova je država bila silna kao nikada. Nikoga nije napadao, ali u obrani svoga naroda izvojsčio je sjajne pobjede proti Bugarima i Madarima.

Divno su se opet pokazali srdačni odnosi između Hrvata i Sv. Stolice u vrijeme i iza smrti Petra Krešimira (1058—1074). Taj je vladar bio u svemu tako sinovski odan Petrovoj Stolici, da su njegovom pomoću splitski nadbiskup Lovro i trogirski biskup Ivan, u doba teških borba u Crkvi, iščupali svaki korov iz stada Gospodnjeg u Hrvatskoj i Dalmaciji, izbrisali i posljednji trag bizantsko-istočnih upliva. Rad tih dvaju biskupa doveo je do toga, da je Zvonimir, čim je zasio prijestolje hrvatske države, odmah pristao uz velikog Papu sv. Grgura VII (1073—1085), koji mu je iz Rima poslao kraljevsku krunu te njega i njegov narod uzeo u posebnu zaštitu, pa time i vanjskim načinom nagradio vjerne i odane. U vezi s tim kralj Zvonimir, u ime svoje i svog Hrvatskog naroda, obveza se svečanom zakletvom, da će biti vjeran sv. Petru, Papi Grguru VII i njegovim zakonitim nasljednicima.

Ovim činom Grgura VII Hrvati i hrvatska država ponovo su proglašeni kao pravi članovi onodobne europske kršćanske zajednice, ravni i jednakopravni u svemu svim drugim narodima i državama u Europi.

Opat Martin i bezimni hrvatski vladar, knez Borko i Papa Agaton, knez Domagoj i Papa Nikola I, Branimir i Papa Ivan VIII, Kralj Tomislav i Papa Ivan X, Kralj Zvonimir i Papa Grgur VII presjajne su i stožerne pojave u povijesti Hrvatskog naroda. Veliki su to ljudi i veliki častovi, koji i u svim kasnijim stoljećima pozivlju Hrvate: »Budite vjerni Bogu i sv. Petru do smrti«.

(Nastavit će se)

K pedesetgodišnjici beatifikacije bl. Nikole Tavilića iz Šibenika

(6. VI. 1889. - 6. VI. 1939.)

Molba šibenskih franjevaca konventualaca Biskupu Antunu Josipu Foscu za poblaženje fra Nikole Tavilića. Odluka sv. Stolice i zahvala šibenske općine Lavu XIII. Proslava beatifikacije i njene pedesetgodišnjice

Prečasnom biskupskom ordinarijatu (u Šibeniku)

Potpisani gvardijan Male braće konventualaca sv. Franje u Šibeniku, pozvan je štovanom odlukom tog Prečasnog Ordinarijata od 24. rujna god. 1879. br. 1214. da odgovori na ondje postavljena mu pitanja o štovanju iskazivanu bl. Nikoli Taviliću, redovniku Malobraćanina konventualcu iz negdašnjeg bibriskog samostana ukinute skradinske biskupije, utemeljena skoro istodobno kad i ovaj šibenski, t. j. nešto iza god. 1221., te uklopljena u zadarsku našu kustodiju, koja još postoji kao dio najstarije franjevačke dalmatinske, negda slovinske

pokrajine, koja također još postoji. Potpisano navodi na odgovor i njegova vlastita ljubav prema spomenutom subratu bl. Nikoli, koji rođen u Šibeniku od plemenite porodice, zaogrnut haljom prvobitnih sinova sv. Franje i dodijeljen bibriskoj Maloj braći konventualcima, boravio je i među zidinama ovog šibenskog samostana. Ščega je on na diku ne samo serafskog Redu (sv. Franje) i rodnome mu mjestu, nego i ovom drevnom samostanu u još većoj mjeri. Obzirom na to gvardijan koji ovo piše, proučio je najtačnije i najsvjetnije sve isprave što se odnose na bl. Nikolu, sveto čuvane u pismohrani Sv. Frane u Šibeniku, na koji su bile prenešene god. 1527. skupa sa

svojinom i obitelji bibriskog franjevačkog samostana. Sad je (potpisani) u stanju da na postavljena mu pitanja odgovori što slijedi, bez kolebanja i po istini:

I. Ovdje postoji starinska isprava zvana Mučeništvo bl. Nikole itd. (t. j.) izvještaj dat od bogobojaznika, koji je boravio u Jeruzolimu kad je bl. Nikola iz Šibenika bio mučen (skupa sa još trojicom). Počinje riječima: »Neka znadu svi do čijih očiju dođe ovo pismo...«, a svršava ovako: »Na čast svemogućega Boga, preblažene Djevice Marije i serafskoga oca Franje« itd. Glede ove isprave, gdje se sa stalnošću i opširno govori o svetom životu i o mučeništvu bl. Nikole i još nekih naših redovnika, usput napominje (potpisani), da je bila prepisana iz prastare pergamene god. 1655. od oca naučitelja Jeronima Parčića, malobraćanina konventualca, kako to ovaj lažer u bilješci: »Upozoravam da u starinskim knjigama ovoga samostana i kustodije postoji spomen-spis o bl. Nikoli« itd. Ta je isprava bila ponovno prepisana god. 1733. od oca Jacinta Dobrovića, i to u knjigu zvanu Uspomene o stvarima samostana sv. Frane u Šibeniku; a koja se (knjiga) i danas čuva u pismohrani rečenog samostana.

II. Izgleda nedvojbenim, da se je negda održavao blagdan našeg bl. Nikole, i to 14. studenoga, na obljetnicu njegove slavne smrti. U knjižnici ovog šibenskog samostana Male braće konventualaca postoji starinski Casoslov rukom pisan gotičnim slovima, koji počinje napisom: »U ime Gospodnje. Amen. Početak priručnika (za bogoslužje) Male braće u Šibeniku prema običaju rimskog (papinskog) dvora«. U sredini od prilike tog časoslova nalazi se lijep dio navedenog izvještaja o mučeništvu našega Blaženika, t. j. od riječi »...iza tri danas, pa do kraja. Izvještaju nema početka, budući da pred onim što je ostalo, otrgnuta su dva lista, što se i danas raspoznaje po znakovima i ostacima (otrgnutih listova) koji još vise o koncu kojim je knjiga uvezana. Iz tog časoslova bilo je i drugdje otparanih listova, kako što se to obično događa s koralnim (crkvenim) knjigama, kad ih se ne drži pod ključem. Točno se ne zna do kojeg se doba sljavio blagdan bl. Nikole. Izgleda ipak vjerojatnim, da se je svetkovanjem prestalo uslijed već prvih tiskanih časoslova i preuređenja koledara (svetačkog), čime je bila uvedena i dužnost, da se blagdani svetaca i blaženika posvuda slave samo po bogoslužbenim obrascima od sv. Stolice odobrenim.

III. U ovoj šibenskoj crkvi Male braće konventualaca postoje dvije slike našeg bl. Nikole. Vrlo je stara ona uljena izrađena na platnu. Jednoč je stajala u crkvi na nekom oltaru. (Tako barem predaja kaže); a bila je odanle uklonjena i izložena u sakristiji nakon što ju je vrijeme oštetilo. Popravilo ju se je nekako god. 1852. i postavilo u pozlaćeni okvir. Slika za polovicu manja od oltarskih prikazuje našeg Blaženika s ranom od oštrog oružja usred čela; a prema nogama (sa strane) ima ovaj napis: »Blaženi Nikola Tavilić, Šibenčanin, reda Male braće konventualaca sv. Franje. Druga slika, izrađena uljem na dasci god. 1675., počiva na stropu iste crkve sv. Franje, na kojem (stropu) ima i drugih svetaca i blaženika našega Reda. Ova prikazuje bl. Nikolu u konventualačkom odijelu, kao i ona u sakristiji, svega u plamenu, sa svetačkim vijencem oko glave, a do ovog je napis: »Blaženi Nikola Tavilić«.

IV. Tu gdje ova crkva šibenske Male braće konventualaca čuva mnoge svete mo-

svibanjsko cvijeće na oltaru Kraljice svibnja, odraz ove žive vjere, što ovdje izgaraju i trunju kao poklonstveni dar Euharistijskom Kralju u Svetohraništu?

Da nije možda to ona živa vjera prvaka apostola, koju je na sav glas ispovijedaao pred svojim božanskim Nastavnikom pred 20 stoljeća: »Komu da idemo, Gospodine, Ti jedini imadeš riječi života vječnoga!« (Iv., 6, 68). —

»Ovo je pobjeda, što je pobijedila svijet, vjera vaša« (Iv., 5, 4).

Ova apostolova riječ, dragi maturanti, jutros odzvanja u ovoj katedrali na ovaj vaš svečani dan, a u ovoj pobjedi, u kršćanskoj vjeri vašoj, zrcali se sav vaš životni nazor na svijet, koji je jedini svojom duhovnom snagom bio kadar da obori i zamijeni tokom stoljeća sav tamni ateizam i kruti materijalizam teorije i prakse.

Ta apostolova riječ, naše pobjedonosno kršćanstvo, satrlo je u prah sve politeističke vjere starog orijenta, svu tjesnogradnost židovskih velikih svećenika, svu slavu i apoteozu rimskih cezara i njihovih pobjedonosnih legija; sve navale Huna, Avara, Gota, Langobarda; sve oline prolaznih reformatora: Wiklifa, Husa, Lutera, Henri-

ka VIII. i Döllingera; sve inkvizitore i progonitelje pozitivnog kršćanstva i katolicizma, sve lažne ideologe, počevši od arijanizma i maniheizma sve do današnjeg materijalizma i laicizma.

Tko je među velikanima svijeta mogao da usklikne nad svim ovim religioznim i idejnim ruševinama, da ih je pobijedio snagom svoje riječi i svoga primjera, nego sam Hrist Gospodin, koji reče: »Ego vici mundum!«

To je apologija vjere vašel

Vi ste tokom vaših gimnazijskih studija čul ponavljati onaj paragraf Hristovog zakonika o zaštiti omladine: »Pustite omladinu da dolazi k meni« (Mt. 19, 14).

Vi ste tada svaki put bili ponosni, da vas štiti Hrist Gospodin od svih onih struja, koje bi htjele da vas odaleče od Njega. Vi ste tada bili potpuno predani Njegovom slatkom pozivu i šaputali u svome srcu, kako je ugodno biti uz Hrista! Hoćete li možda, kada stupite u akademsko i u muzevno doba, zaboraviti na ovaj mill poziv Hristov i otuđiti se možda od Njega za volju ljudskih obzira i slabosti?

Ja sam čvrsto uvjeren, da to neću za nijednoga od vas doživjeti. **Vaš kršćanski značaj do-**

slijednosti ima da bude prva i najljepša odlika vašeg budućeg života: biti osvjedočeni vjernik — intelektualac, gdje god' bio, kojegod' zvanje obavljao u životu.

Dragi maturanti, vaše su mladenačke godine, danj vaših ružičastih nada, koje u vama polažu vaše obitelji, društvo, Domovina i Crkva, ali u prvome redu sam Hrist Gospodin — Spasilac čovječanstva.

Jer On vas je pozivao kroz svu osnovnu školu, počevši od vašega najljepšeg dana prve sv. Pričesti, pa kroz svu gimnaziju, da krijepite i svježite svoje mladenačke duše na euharistijskoj gozbi. Vi ste pristupali k oltaru Božjem, k Bogu, koji je veselio mladost vašu. Ovdje je bio izvor vašega dječakog veselja, ovdje uzlet vašeg orlovskog poleta, ovdje onaj nebeski Hljev, koji vam je pružao život i sklad duhovni, mir i spokojstvo u proljetnim olujama mladosti vaše. Ovo je onaj Hljev, koji je bio svijetlo vašega uma, putokaz vašega žića, nebeska mana vašega duha i tijela. Ovo je onaj Hljev, koji, o sebi reče: »Ja sam put, istina i život« (Iv., 14, 6).

Ovo je onaj Hljev, koji o sebi reče: »Ja

ći, čuva s poštanjem i postole bl. Nikole Tavilića, koji su bili prenijeti na Šibenik god. 1527. skupa sa svim pokretninama (i nepokretninama) i svetim moćima bibriskog (od Turaka g. 1523. porušenog) samostana Male braće konventualaca. Postoli su vrlo stari, ali ipak u dobru stanju. Poplati su im pričvršćeni mnogim čavlima. Na liče sandalima kakve su običavali nositi tadašnji Malobraćani, oči konventualci. Gornji dio (postola) im je izrezuckan, budući da se na izdovoljenje vjernika otkidalo čestice i davalo ih se nabožnim osobama kao svete moći. Da su ti postoli zaista pripadali našem Blaženiku, koji bi ih bio ostavio u bibriskom samostanu pred svojim polaskom u Jeruzolim, saznajemo iz neprekidne prastare predaje i iz svjedočanstva (pod prisjegu pismeno datog) od već spomenutog o. Jeronima Parčića, koji prepisavši god. 1655. izvještaj o mučenstvu bl. Nikole kaza: »... a njegovi postoli čuvali su se od negdašnjih starih otaca ovoga uglednog šibenskog samostana s velikim uvijek poštanjem.« Znamo za to napokon i iz riječi šibenskog povjesnika Dominika Zavorovića, iz 15. vijeka, koji govoreći o bl. Nikoli zapisa: »Postoli, što ih je za života nosio ovaj presveti mučenik, a mi ih više puta vidjeli, čvrsto su njemu na spomen sahranjeni kod Otaca« (šib. konventualaca).

V. Koji ovo piše uvjerava napokon Taj Prečasni Ordinarijat, da o našem bl. Nikoli govori Knjiga o mučenicima triju redova sv. o. Franje. Tu se pod nadnevkom 11. studenoga čita: »U Jeruzolimu muka blaženih mučenika Nikole i drug...« (Svršit će se)

Dr. fr. Brnardin Polonijo F. K.

Naši dopisi

UGLJAN

Velika vjerska manifestacija

8. t. mj. već prvom osvitkom zore vidjelo se, da Ugljan očekuje velikoga gosta, jer muška i ženska omladina bila je neobično rano na nogama. Upravo je bilo utješno promatrati, kako zanosnom marljivošću kite slavloluke, crkvu, župski stan, kuće i mjesto cvijećem, natpisima te papirskim i hrvatskim zastavama. Sve je bilo brzo gotovo, jer je ljubav hitra.

U 9 s. uputila se iz crkve prema obali impozantna povorka, koja se zaustavi pred slavlolukom, na kojemu su želje sviju bile sažete u 2 riječi: »Dobro došao«. Malo pred dolazak parobroda požurila su se 2 motora, prepuna omladine, idući usret Preuzvišenome. Zanosnim pjevanjem, klicanjem i mahanjem pratili su parobrod do pristaništa.

Uz gruvanje mužara iskrcio se Nadpastir na obalu, gdje su ga dočekali predstavnici mjesta, društava i vlasti. Seoski glavar kratkim, ali biranim riječima podao je u ime sela počast Preuzvišenome. Na kraju obale pod slavlolukom čekao je uz ostale i pjevački zbor, koji, netom je ugledao miloga gosta, zanosnim srcem zapjevao je dvoglasno pod vodstvom č. s. Nazarene prvi dio pjesme: »Dobro došo Oče mili...« Djevojčica N. T. u bjelini s isto tako bijelom kitom ruža upravo je krasno progovorila u ime djece. Zbor je nastavio: »Živi Oče jošte mnogo...« i povorka, koja je bila već uređena, lagano se uputila k selu, gdje ga je pod drugim krasno iskićenim slavlolukom u ime župe pozdravila djevojka M. B. i predala mu ot-

menu kitu ružičastih karamfila. Uz pjevanje sv. pjesama došla je povorka do crkve, gdje je pod trećim slavlolukom s kratkim ali veoma toplim riječima zamolila blagoslov za Djev. Društvo Kćeri Marijinih odbornica S. M. Dok je Preuzvišeni ulazio u crkvu, vrijedni zbor lijepo je otpjevao »Ecce sacerdos magnus«. Iza pobudnih riječi našega Nadpastira razišli smo se našim kućama.

Sutradan 9. V. u 9 s. započela je sv. Misa, pod kojom je mjesni pjevački zbor ponovno pokazao svoju vještinu otpjevavši ugodno i melodiozno Misu Dierie s Hartmanovim Blagoslovljen. Iza toga je slijedio obred sv. krizme. Među krizmenicima se mogao vidjeti veliki broj muške omladine.

Poslije podne iza večernjice i odrješenja na groblju pohrlili smo svi u zavod Čč. Sestara Kćeri Milosrda na zabavu, koju su one priredile u počast visokoga gosta. Ugodnost, koju je ova priredba sa svojim biranim i bogatim programom pružila gledaocima, teško je izreći. Sve su točke bile lijepe, jedna ljepša od druge. Djeca su bila nenadkriljiva u svojoj dražesti i slobodi, kojom su zadivili brojnu publiku, a odrasli, koji su odigrali dramu u 3 čina »Pobjedio si Galilejče«, potresli su dušom svakoga gledaoca. Ugljanci su se razišli svojim kućama, veseli i ponosni, što u svojoj sredini imaju ovako vrijedne i sposobne Sestre.

10. V. Preuzvišeni je podijelio Prvu svetu Pričest. Krasna i dirljiva je to bila svečanost. Poslije svršenog obreda Preuzvišeni, svećenstvo, učiteljstvo i prvopričesnici imali su zajednički zajutak u zavodu čč. sestara. Preko zajutarka ganutljivo je krasnoslovlja prvopričesnica H. P. pjesmu: »Isusu svome« i u ime djece čestitala N. T. svojim drugovima i drugaricama, a Preuzvišenome zahvalila, što je ovaj krasni dječji dan uveličao svojom prisutnošću. Sve je bilo zaodjeveno ljupkim i neprisljenim raspoloženjem, a mamice su bile blažene gledajući svoju sretnu dječicu. Zatim su se prvopričesnici s Preuzvišenim, vjeroučiteljem i učiteljima fotografirali.

Poslije podne na glas zvona, da odlazi visoki gost, sakupilo se skoro čitavo mjesto, da još jednom pozdravi svoga Pastira. U velikoj povorci pjevanjem, uz gruvanje mužara otpraćen je do obale, gdje su stajali motori na raspolaganje Preuzvišenomu i narodu. Krasna i dirljiva je bila slika promatrati 3 iskićena velika motora, dupkom puna, a s obale i prozora kuća lepršali su brojni bijeli rupčići na pozdrav. U motoru s Preuzvišenim uz svećenstvo i predstavnike vlasti i društava bilo je oko 200 osoba. Dva druga hitra motora kružila su za vrijeme cijeloga puta oko mirno vozećega glavnog motora te mašući, ključići i pjevajući davali su dojam triumfalnog razpoloženja. Vlasnici motora zaslužuju pohvalu, što za pogonske troškove nijesu htjeli uzeti nikakvu nadoknadu. Kad su stigli u lukoransku luku, sa sviju motora odjekivala je stara ugljanska pjesma:

»Sritno putuj nek te srića prati
Nek Te Božja blagoslovi Mati.«

Primivši od svog Nadpastira posljednji blagoslov vratili su se sretni i zadovoljni svojim kućama.

Ova je svečanost najbolje pokazala, što znači u župi agilan i nesebično požrtvovan svećenik.

Promatrajući ovu rijetku vjersku manifestaciju pokazalo se očito, da je sloga, disciplinovanost i zanos, kojim je odijela cijela svečanost, dokaz, da su Ugljanci u velikoj većini odani Bogu, vjeri i hrvatskoj domovini. Očevidac

PRIMOSTEN

Smrt svećeničke majke.

21. V. umrla je dobra kršćanska starica Gašpa Luketa, majka vč. don Mate Luketa, upravitelja župe u Vodicama. Pola godine je neprestano bila privezana uz krevet; na mahove ju je bolest strašno mučila, ali je u svojoj bolesti uvijek pokazivala mnogo kršćanske strpljivosti i pouzdanja u Božju volju. Umrla je smireno, smrću pravednika, kao što umiru sve naše stare majke, koje su mnogo u životu prepatile, tvrdo vjerovala i žarko molile. Krist je bio s njome kroz čitav život, pa ju je On posjetio i nekoliko sati prije odlaska u vječnost.

Koliko je bila dobra i čašćena, pokazao je i sprovod, koji se obavio u nedjelju popodne. Ne samo što su u sprovodu bili svi Primoštenci, nego je, posebnim motorom došlo na sprovod i oko 300 Vodičana. Vodičani su upoznali njezinu dobrotu, dok je bila kod svoga sina u Vodicama. Zato i dođoše, da joj reku posljednji: zbogom; a i zato, da pokažu koliko ljube svoga župnika. Nad otvorenim grobom oprostio se s dobrom pokojnicom Joso Šprljan, Križar iz Vodica.

Svoj rodbini, osobito vč. don Mati, marljivom suradniku »Katolika«, iskreno saučestje, a svim Vodičanima svaka čast na iskazanom pijetetu!

Život Šibenika

DUHOVI. U nedjelju 28. t. mj. slavi sv. Crkva spomendan silaska Duha Svetoga na apostole ili Duhove. U svim našim crkvama bit će nedjeljni red službe Božje. U katedrali bit će ujutro u 5.30 s. župska sv. Misa. Zatim u 7. 8 i 9 s. tihe sv. Mise. U 11 s. pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa. Uvečer u 7.15 s. svibanjska pobožnost, propovijed i blagoslov s Presvetim.

DUHOVSKI PONEDELJAK nije zapovjedni blagdan, ali u svim našim crkvama bit će sv. Mise kao u nedjelju. U katedrali bit će u 10.30 s. konventualna svečana sv. Misa, a zatim u 11.15 s. sv. krizma.

SV. KRIZMA bit će na Duhovski ponedjeljak 29. t. mj. u katedrali u 11.15 s. prije podne. Kum na sv. krizmi može biti samo katolik, koji je već krizman.

PROSLAVA 50. GODISNICE BEATIFIKACIJE BL. NIKOLE TAVILIĆA, našega slavnog sugrađanina, obaviti će se u crkvi sv. Frane ovim rasporedom: Svečana trodnevnička počinje 1. VI. i sve tri večeri obavlja se u 7 s. 1. VI. govori preč. don Ante Radić, a blagoslov s Presvetim drži preč. kan. don Niko Plančić; 2. VI. govori preč. don Ante Šare, a blagoslov drži preč. kan. don Ivan Bjažić; 3. VI. govori i blagoslov drži presvij. Mons. Rudolf Pijan. Na dan proslave 4. VI. u 5 s. pjevane lekcije, pak svečana sv. Misa. Slijede tihe sv. Mise u 7, 7.30, 8, 9 i 9.30 s. U 10 s. svečani pontifikal našega biskupa preuzv. dra Jeronima Mileta, koji će također u 6 s. pp. izreći pohvalni govor u čast bl. Nikoli Taviliću i zatim podijeliti blagoslov s Presvetim.

SOCIJALNI DAN križarska omladina priređuje u nedjelju 28. t. mj. Uvečer u 7 s. u Kat. Domu bit će prigodna priredba. Ulaz je slobodan.

PROSLAVA HRVATSKOG PJEVAČKOG DRUŠTVA »KRESIMIR«. Kako smo već javili, održat će H. P. D. »Kresimir« 3. i 4. lipnja niz svečanosti, kao završetak proslave 50-godišnjice svojeg osnutka. Prema već utvrđenom rasporedu održat će u subotu 3. VI. veliki vokalni koncert u Gradskom Kazalištu. U nedjelju 4. VI. u 7 s. ujutro bit će budnica »Hrv. Glazbe«, u 8 s. društveni pjevački zbor, da počasti uspomenu umrlih članova, pohodit će mjesna groblja, gdje će otpjevati tužaljke i položiti vijence. U 9.30 bit će sv. misa u crkvi sv. Frane, nakon koje će preuzv. gosp. dr. Jerolim Mileta posvetiti društvenu zastavu. Nakon posvete zastavu će ispratiti, predvođeni glazbom, delegati, kumovi i članstvo u društvene prostorije, gdje će biti održana svečana sjednica u prisutstvu delegata Hrvatskog Pjevačkog Saveza. U 12 s. bit će banket u Grand hotel »Krka«. Društvenu zastavu izradila je gđica Marica Karadole, koja je istaknuvši se svojom vještinom vezenja, izradila mnoge zastave hrvatskih društava u Šibeniku i okolici. Zastava nosi geslo: »U pjesmi je našoj — roda nam ponos, slava i čast.«

TRAGEDIJA »ZVONIMIR«. U nedjelju 21. t. mj. hrv. kat. društva iz Sinja odigrala su u Kat. Domu historijski komad »Zvonimir« u 5 činova. Priredba je bila veoma dobro posjećena, a mladi glumci bili su nagrađeni čestim aplauzom.

ŽELJEZNIČKI POPUST ZA PROSLAVU BL. NIKOLE TAVILIĆA. Na molbu našeg Biskupskog Ordinarijata, odlukom gosp. generalnog direktora G.D. br. 43.880/39 od 17. V. 1939. odobrena je povlastica u pola cijene na drž. željeznicama učesnicima proslave 50-godišnjice beatifikacije bl. Nikole Tavilića, mučenika vjere, koja će se održati 4. VI. u Šibeniku. Učesnici proslave kupuju u polasku cijelu kartu i želj. obrazac K—13. Kupljena cijela karta važi za besplatan povratak uz potvrdu odbora za ovu proslavu na želj. obrascu K—13, da su prisustvovali proslavi. Povlastica važi u polasku od 2. do 4. VI., a u povratku od 4. do 6. VI. uključno u svima klasama osim IV. i vozovima osim ekspresnih.

LIPANJSKA POBOŽNOST drži se svake večeri u crkvi sv. Lovre u 7.30 s.

DEVETNICA SV. ANTI počinje 3. VI. u crkvi sv. Frane u 7 s. uvečer.

NA PRVI PETAK 2. VI. imat će Križarice i Male Križarice u crkvi sv. Luce u 6.30 s. ujutro zajedničku sv. Misu i sv. Pričest, a uveče u 6.30 s. pobožnost u čast Presv. Srca i blagoslov s Presvetim.

ZAVRŠETAK SVIBANJSKE POBOŽNOSTI u našim crkvama bit će u srijedu 31. t. mj. U katedrali bit će u obični sat ružarij, zaključna propovijed i blagoslov s Presvetim. — Svi oni, koji su obavljali svibanjsku pobožnost, ako se ispojevde i pričeste do konca svibnja ili prve nedjelje lipnja, mogu dobiti potpuni oprost.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (28. V.—3. VI.); da naš euharistijski kongres u Primoštenu u svakom pogledu što bolje uspije — Don Ante Radić.

sam Hljeb, koji sam sišao s neba« (lv., 6, 51).

Pristupite jutros, dragi maturanti, k ovoj nebeskoj gozbi, k Ovom Hristu — Učitelju svih vjekova, k Ovom najsavremenijem i najmodernijem Reformatoru naših savjesti, i vi ćete kod Njega, u Njegovom božanskom šatoru naći svoje najmilije logorovanje; naći ćete svoj oporavak od svih udaraca života; naći ćete luku i zaklonište od svih oluja života.

I kao što je On pohađao u vaše dačko doba vaša mladenačka srca i svaki put utišao vaše proljetne oluje, tako ćete i dalje, ako budete k Njemu pristupali, miriti i blažiti oluje i nepogodnosti života i nastat će tada tišina velika u dušama vašim.

U ovaj čas, svečan po vaš mladenački život, po vašu budućnost, neka još jednom zažari u Bogu sva veličina vjere vaše, ufanja vašega, ljubavi vaše; neka se izlije sve obilje milosti Hristove vrhu vas, koja duhovna dobra nemaju zamjene u prolaznim fazama vremena, jer vas samo ova duhovna dobra vode k stazama neprolazne vječnosti.

Kralj svih vjekova, Hrist Gospodin, išao

pred vama, dnevno vas motrio, okupljao, bдио i pratio na svim stazama života vašega.

Neka ovaj čas rijetkoga sjaja i duhovne svjetlosti, duboko ostane utisnut u vašim srcima, kao neugasivi spomen; neka blista u vašem umu kao zvijezda vodilja svih vaših misli.

Ovoga živog Boga, uzrok svih uzroka, koga ovdje časti i klanja mu se kao svom Tvorcu, žar ovih svijetla i miomiris ovoga cvijeća; ovoga živog Boga, koga ćete domala primiti u svoje grudi, znajte, maturanti, vi ćete Ga nalaziti i na skromnim oltarima naših seoskih crkvice. Nalaziti ćete Ga u dvoranama i sobama vašega budućeg zvanja; nalaziti ćete Ga na putovima i vialima naših gradova i varoši, po udaljenim dolinama i po vrhuncima naših planina.

Znajte, On je kao Bog, prisutan svugdje. I tu će vas On gledati i tu će vam otkrivati svoje očinsko srce, a vi Njemu svugdje i svagda prikazujte svoju ljubav i prinašajte mu cvijeće svojih kreposti, ljiljane svoga sjaja i neporočnosti, trnje svojih ruža, trofeje svojih pobjeda i plodove svoga rada za Boga i za narod svoj!

Na svršetku upravit ću i skromnu želju. Ka-

da budete prolaziti tokom života uz ovu katedralu, koja vam je pružala ljepotu duše, sjaj kreposti i veličinu kršćanstva, sjetite se tada i svojih odgojitelja, koji su vas ovdje pratili i koji su u burnim danima svjetske povijesnice, po svojim ljudskim silama, obavljali najčasnije zvanje odgojitelja omladine.

I kada čujete u vrevi dnevnoga života, rada i dužnosti, da nema više među živima kojeg od ovdje prisutnih vaših drugova kao i vaših odgojitelja, budite pravedni, pa harno, u tišini svoga srca, uzdahnite vapaj tihe molitve za ispokoj njihovih duša.

A vaš vjeroučitelj, koji je kao delegat Crkve Hristove, po svojim slabim ljudskim silama, preč. svih zapreka i neugodnosti u svome radu, želio da imade pred sobom samo jedno: duhovno dobro i veličinu vaših mladenačkih duša, molit će se do konca života u svetloj Misi za sve svoje drage bivše đake, da kako nas je ovdje vezala nastavnička i učenička dužnost, tako da nas sve jednom združi Vladar svih duša — Hrist Gospodin — u vječnoj ljubavi i u nagradi vječnoga života.